

Madáretetőkről.

Motto: Irgalom! irgalom! de sokszor
hallom — de ritkán látom.

Német források után írta: *Prohászka Ede.*

Az európaszerte teljes szigorral beállott tél a szegény kis madárkáinkra is egy igen nehéz időszakot teremtett. Ha a tél elején meg itt-ott az országuton, a szántófölden magot vagy az erdőben egy-egy bogyót találnak is, mely őket az éhhalál karjai elől megmenti, rögtön más lesz a kép, ha a zordon tél megfagyasztja az országutat, hóval takarja el a szántóföldet, fehér köntösbe burkolja a fák, cserjék ágait. Leírhatatlan, hogy ilyenkor ezen szegény kis madárkáink mennyi éhet, mennyi szomjúságot szenvednek; és ha olykor-olykor találkoznak is jószívű emberek, a kik az udvarra, vagy az ablak virágdeszkáira a számukra eledelt szórnak, ebben is legföljebb csak azok részesülnek, melyek még a nyáron át az udvarunkra szokva, annak amugy is rendes vendégei; de nem részesülnek benne a többiek, a melyek nyáron az erdőben sétálva, bennünket annyi szép énekkel felvidítanak, a szívünket a gyönyör mámorába ejtik; nem részesül benne a pacsirta, a mely nyáron már kora reggel a mezőn a esattogásával, az énekével hangosan hirdeti, hogy milyen nagyszerű a természet, milyen szép az élet, mennyi gyönyört teremtett ez a rövid földi élet számunkra.

Sajnos, hogy éppen ezen erdei madárkák etetése a legnehezebb, minthogy az erdő többnyire igen messzire esik s talaja ilyenkor hóval van borítva, a netán ott szórt eledel a hóban elvész és így még a lehetőség is meg van tőlünk vonva, hogy ezeken segíthessünk; mert hiába takarítjuk el a havat, újból és újból havazik, és újból és újból takarja el a szórt eledelt a fehér lepedő.

Sok mindenféle kísérleteket tettek már e tekintetben ezen madárkáink jószívű barátjai, hogy ezen visszás állapoton valamikép segítsenek, de eddigelé még nem sok eredménnyel.

Most azonban az oschatz-i Arthur Hermann és Luther németországi czég több olyan etető készüléket szerkesztett és hozott forgalomba, melyek kipróbálva, valóban igen megfélelőknek találtattak.

És pedig: Először egy deszkából összeszegelt és kívül parafával beburkolt mesterséges fatörzset. Ezen fatörzs belől három egymás fölötti osztályra van osztva. — Minden osztályban a fatörzs elő és hátsó részén egy-egy lyuk van, hogy azon a madárkák ki és be bujhassanak és világosság is behatolhasson. Minden ilyen két egyenlő magasságban

kivágott lyuk alatt — benn a fatörzsben — egy üveg tábla van vízszintesen elhelyezve, melyre az eledel szóratik.

Már most, ha a madárka a lyukon bebujt lát is, a világosság a lyukakon behat és megvilágítja a kamrácskákat, és pedig minden kamrácskát nem csak a saját lyukain át, hanem mint például a középsőt, ez a felső osztály és az alsó osztály vagyis kamrácska üvegtábláin át is kap világosságot, úgy hogy ha a madárka benn van, a kamrácska eléggé van megvilágítva, hogy a benne szórt eledelt megtalálhassa. Ezen kamrácskában nemcsak, hogy a madárka mindig megtalálja a neki szórt eledelt, hanem a hideg és szél ellen védett éjjeli szállást is talál. Nehogy azután a madárkák ettől a törzstől féljenek ez galyakkal lesz körülvéve és beburkolva és pedig úgy, hogy ezen galyak a földre is lógnak; ezekre azután bogyók függesztetnek és pedig a lelógó galyakra azon madárkák számára melyek az eledelüket a földön szokták keresni. — Egy ilyen mesterséges fatörzs ára 18 márka.

A másik igen praktikus etető készülék kártyavár formájú. Egy hosszabb mint széles deszkalap, a hosszoldalain két ugyanolyan hosszú felállított és odaszegelt deszkácska, a lap szélességi oldalán pedig csak az alaplap $\frac{3}{4}$ -résznyi szélességének megfelelő és szintén felállított és odaszegelt 2 deszkácska, melyek az előbbeni két deszkácskával egyenlő magasak. Ezen így az alaplap széleire felállított 4 egyenlő magas deszkácska azután egy fedőlappal lesz el látva. Ez így egy hossznegyszögű ládához fog hasonlítani, melynek két szélességi oldaldeszkaí rövidebbek mint a láda tényleg széles. Minthogy az alaplap és a fedőlappal szélességében felállított két deszkácska nem olyan szélesek, kétnyílás fog keletkezni, melyen át a madárkák bebujhatnak.

Ezen így szerkesztett kis bódé alaplapja közepére azután lyuk fúratik, melyen át a földbe erősített pózna dugatik; illetve ezen kis bódé az alaplapjában levő lyukon át a póznára vonatik annyira, hogy ezen pózna a fedőlappját érintse.

Ha a bódé alaplapjába fúrt lyuk elég bő és a pózna a fedőlappig érve, úgy szeles időben ezen bódé a póznán a szél irányában forogni fog, mi által a bennlevő madárkák egyúttal ezen szél ellen is meg lesznek óva. Ezen kis bódé, mely szintén galyakkal van körülvéve, 5 márkába kerül.

A harmadik etető egy póznára erősített kis asztalka, valamivel fölötte tölcésalakú fedéllel és az egész szintén galyakkal körülvéve, melyek a földig érnek. Az asztalkára az eledel tétetik, a galyakban pedig bogyók helyeztetnek el. — Ezen tölcésér belsejében keresztbe még ágacskákat is szokás meg erősíteni, hogy a madárkák azokon éjjel alhassanak. — Ára 10 márka.

Ha ilyen módon a madárkáink számára eledelről gondos-

kodhatunk is, bajosabb ez az italra nézve; mert ezek, még ha adni is lehetne, meleg vizet nem isznak és idővel kihülve, ez is megfagy. A legjobb még, hogy a víz hamar meg ne fagyjon, a földre egy téglát fektetni és erre reá egy másik jól felmelegített téglát rakni, és csak erre azután a vizes edényt állítani. — Így eljárva, az edényben a víz körülbelül egy fél napig meg nem fagy.

Ezen eljárást azonban természetesen csakis az udvarban vagy a ház közelében lehet alkalmazni.

Országos Széchényi Könyvtár